

26. 6.

✓
1517

Մ Ե Բ Ո Ւ Ժ Ա Ն Գ Ս Բ Ս Ա Մ Ե Ա Ն

§

ՀՍԿՈՒՄԸ

(Տոամ մէկ արարուածով)

ԱԵ
1517

“ՇԱՆՔ” ՀԱՍՏԻՆ
1910

Ա. Ե.

15117

ՀՍԿՈՒՄԸ

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՊԱՐՄԱՄԵԱՆ

ՀՍԿՈՒՄԸ

ՏՈՒՄ ՄԷԿ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՎ,

ՆԻԻԹԸ ՖՐԱՆՍՈՒԱ ԳՈՐԷԻ

ՀԱՄԱՆՈՒՆ ՔԵՐԹՈՒԱԾԷՆ ԱՌՆՈՒԱԾ

ՏՊԱՐԱՆ «ՇԱՆԹ», ՂԱԼԱԹԻԱ

№ 18

Ներկայացումի իրաւունքը վերադասուած

Կ. ՊՈԼԻՍ

1910

ԱՆՁԵՐԸ

ԻՌԷՆ ՏԸ ԿՌԱՆՏԻԷՅ՝ Ազնուական աղջիկ մը՝
ըսան տարեկան

ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԲԺԻՇԿԸ

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ ՋԻՆՈՒՈՐ ՄԸ

ԺՈՋԷՅ՝ Գղեակին ծառան

ՊԱՏԱՊԱՆՆԵՐ

(Գէպքը կը պատահի դղեակի մը մէջ՝ Բարեզե
պաշարոււմի միջոցին)

ՀՍԿՈՒՄԸ

Ա. ՏԵՍԱՐԱՆ

Գղեցիկ ննջատենեակ մը. վարաւ
գոյրնեքով ծածկուած շքեղ անկողին մը.
աջ եւ ձախ կողմերը դուռներ, Իռէն
տը կուանտիէֆ վանքի զգեստներ հագած՝
կուրծքին վրայ կրելով արծաթէ պղտիկ
խաչ մը:

Իռէն՝ ճակատը պատուհանին կըր-
թնցուցած կը դիտէ դուռը՝ աչքերը
անթարթ՝ ուշադրութիւնը կէտի մը վրայ
սեւեռած. բժիշկը աթոռի մը վրայ բաղ-
մած է՝ սիկառէթ մը՝ շրթունքներուն մէջ:

ԻՌԷՆ ԵՒ ԲԺԻՇԿԸ

Բժիշկը (Յանկարծ խզելով
լուութիւնը) Իրբեւ հասարակ զինուոր մը մեկ-
նեցաւ դղեակէն: Կ'նչ քաջ էր:

ԻՌԷՆ (Անշարժ) Այո՛, իրբեւ
հասարակ զինուոր մը (Յանկարծ) Ա՛հ, նամակա-
բերն է . . . անդեօք մեր կո՞ղմը կուգայ . . . (Լու-
թիւն) Ձէ՛, այսօր ալ նամակ չիկայ Ռօժէէս:
Նորէն յուսախարութիւն: (Հեռուօր աղմուկներ.

1517-81

Տրացանի ճայներ, Իռէն բժիշկին դառնալով Պատերա՛ղմ . . . ա՛խ, սա պատերաղմը . . . Գերմանիան է որ ամբողջ ուժովը կը մաքառի Ֆրանսան տապալելու համար, Կարծես մարդկութիւնը նուազ տառապանք ունեցած ըլլար, և ահա՛ քաղաքական ոգին կ'ուզէ որ տկարը փճանայ, որպէսզի ուժը յաղթանակէ: Եւ ի՞նչ է պատերաղմը: Ժանտախտ մը, տեսակ մը պաշտօնական օրինաւոր ջարդ, կոտորած: Կառավարութիւնը կը մահացնէ այն մարդը՝ որ իր նմանը սպաննելու զիւսյին, ոճրապարտ գաղափարը ունեցած է, և միւս կողմէ հրովարտակներ կը հանէ, պէտք եղած ատեն ամբողջ մարդկութիւն մը փճացնելու զիտուժով: (Հեգնանքով) Ասոր պատերաղմ՝ կ'ըսեն, միւսին՝ ոճրագործութիւն:

ԲԺԻՇԿԻԸ

Գիտութիւնը կ'ընդունի պատերաղմը: Անիկա անհրաժեշտ պէտք մըն է ապրող տարբերուն կենդանական զօրութիւնը սաստկացնելու համար:

ԻՌԷՆ

Չեմ հասկնար . . . այդ գիտութիւն բաժանիդ ո՞վ գիտէ դեռ կեանքը դառնացնելու ի՞նչ նորահնար միջոցներ պիտի խորհի: Անհատական եղեռն մը կը պատուհասուի ամէն տեղ, ամէն երկինքի տակ: Երբ ժողովուրդ՝ ժողովուրդի դէմ կ'ելլէ, երբ բանակներ, զիբար կ'սչնչացնեն, ասիկա ձեր կողմէն կը նկատուի քաղաքակրթութիւն, չէ՞ . . . Պատերաղմի գաշտին վրայ ո՞րքան մարդ մեռցնէք այնքան քաջ էք, ա՛յնքան հայրենասէր, խորհեցէ՛ք անդամ մը, ի՞նչ օրէնք

է առ, բայց երբ քաղաքին մէջ մէկուն քիթին դպչէք, վտանգաւոր կը ճանչցուիք . . . ահա թէ ի՞նչ է արգարութիւնը . . . յաղթանակ անունին տակ կը կատարուին մարդասպանութեան ամենէն նուիրականացած եղանակները: Մեծ մարդիկը անոնք եղած են, որոնք իրենց նմանները ոչնչացնելուն մէջ փնտռած են փառքերնին: Այսպէս Ադեքսանդր, Կեսար, Կարոլէոն, Լուի ԺՎ . . . (Աղմուկները, հրազէնի պայթիւնները կը կրկնուին) Հետզհետէ կը մօտենա՛ն . . . (կը յուզուի) Բայց քաջութիւն . . . Ես որ Ռօժէիս պէս անվէհեր ըլլալ ուխտած էի . . . Ես որ նուիրուած եմ վիրաւոր զինուորները խնամելու այս միեւնոյն գրեական մէջ՝ ուր կեանքիս ամենէն լաւագոյն շրջանը անցուցած եմ, վիրաւոր զինուորները . . . Ռօժէ՛, Ռօժէ՛, ո՞վ գիտէ ո՞ւր է հիմա, արդեօք վիրաւորուած է . . . :

ԲԺԻՇԿԻԸ

Ի՞նչ յոռետես էք: Կինները լաւատես չեն կրնար ըլլալ երբեք:

ԻՌԷՆ

Ա՛յնպէս կը սիրեմ զինքը, ա՛յնպէս որ չեմ կարծեր թէ Աստուած այնքան չափ պիտի ըլլայ ինձմէ բաժնելու համար զայն: Ո՛չ, ո՛չ, անկարելի է . . . ասիկա բացարձակապէս անկարելի է . . . բայց ի՞նչ խենդ եմ . . . իրաւունք ունիք, տօ՛քթէօր: Ի՞նչ պէտք ունիմ ասանկ շարագուշակ բաներու վրայ խորհելու, դեռ երեք օր առաջ ստացայ Մէցէն իր վերջին նամակը . . . կը գրէր թէ վէրք մը, թէթեւ վէրք մը իսկ չէ

ստացած . . . յուսագրող խօսքերը գրած էր
ինձի . . . օ՛հ, կ'ապրի ան, պէ՛տք է որ ապրի . . .
ա՛յնքան բարի է, ա՛յնքան պաշտելի . . .

Բժիճիկ (Ոտքի ելլելով՝ դուռ
ուին կը մօտենայ) Ձայներ կ'առնեմ: (Կը դիմա-
ւորէ ժողէֆը՝ որ յուզումով ներս կը խուժէ):

Բ. Տ Ե Ս Ս Ւ Ր Ա Ն

ԻՌԷՆ, ԲԺԻՇԿԻԿ, ԺՈՂԷՖ ԵՒ ՊՆՏԱՊԱՆՆԵՐ

ԺՈՂԷՖ

Վերաւոր մը բերին . . . Պավերիացի սպայ
մըն է՝ գրեթէ կիսամեռ: (Իդեալին պահապան-
ները գրկած ներս կը բերեն տոգոյն եւ մեծղի
երկտասարդ մը):

ԻՌԷՆ

Հո՛ս, հո՛ս բերէք . . . (Մահճակալին վարա-
զօյրները վեր կ'առնէ: Պահապանները անկողի-
նին վրայ կը գետեղեն վերաւորը: Իռէն փափու-
րէն կը հանէ զինուորին արինամթաթախ վերար-
կուն ու բաճկոնը, զէնքերը կը կախէ պատէն
եւ դառնալով պահապաններուն, որոնք փութ-
կանութիւն ցոյց չէին տար) Ի՛նչ կեցեր կը նայիք
անտարբեր . . . Գերմանացի է, ան՞ որ համար:
Վերաւոր մըն է, պէ՛տք է դարմանել զայն: Չէ՞ք
տեսներ որ կը չարչարուի:

Բժիճիկ (Վերքերը քննելով
կը դարմանէ. Իռէն կ'օգնէ անոր. պահապանները

կը մեկնին սենեակէն: Յոժ ճայնով) Արիւնը
գլուխն է, բազկերակը շա՛տ անկանոն. այս գիշեր
գէշ պիտի անցընէ . . . տենդ, զառանցանք և
յաճախակի բուռն նոպաներ պիտի ունենայ:
Վղէկ շերեւար աչքիս . . . տեսնե՛ք . . .

ԻՌԷՆ

Վտանգի մէ՞ջ է ուրբեմն. կը մեռնի՞:

Բժիճիկ

Ո՞վ գիտէ, թերեւս սպրի, խնամքէն կա-
խում ունի . . . պիտի ջանամ տենդը նուազե-
ցընել նոպաներուն առաջքը առնելով. յաճախ
այս դեղերը օգտակար եղած են, բայց մանա-
ւանդ պէտք է որ մէկը իր մօտ մինչեւ լոյս հսկէ,
հետեւի նոպաներուն և խնամէ զայն:

ԻՌԷՆ

Ես պատրաստ եմ, տօքթէ՛օր:

Բժիճիկ

Գո՞ւր, ա՛, ո՛չ, աղնիւ օրի՞որդ, ի՛նչ պէտք
կայ. ձեր ծառաներէն մէկը թո՛ղ հսկէ:

ԻՌԷՆ

Չէ՛, ե՛ս պիտի հսկեմ: Թերեւս այս պահուս
Ռօժէ վիրաւորուած է կամ բանտարկուած գեր-
մաններուն մօտ, եթէ ան ալ այսպէս խնամքնե-
րու պէտք ունենար, կ'ուզէի որ զանոնք գերմա-
նացի օրիորդի մը ձեռքէն ստանար: Ա՛յնքան
փափուկ Ռօժէս . . . օ՞վ գիտէ ո՞ւր կը գտնուի
այս պահուս . . . կրնամ հսկել, հոգ մի՛ ընէք:

Բժիշկը (Ձեռքը իռէնի երկարելով) Ապրիլի, օրիորդ . . . այս գիշեր ուրեքն դո՛ւք պիտի հսկէք վերաւորին վրայ, տենդի մը կրկնումը կրնայ մահ պատճառուել գիտցա՛ծ ըլլաք, ամէն մէկ քառօրդ ժամեւն այս գեղաջուրը խմացուցէ՛ք: Վաղը առտու ես կուգամ գեղին արդիւնքը տեսնել (Իժիշկը կը մեկնի. իռէն հիւանդին քովը կուգայ եւ խնամոտ ձեռքերով կը յարդարէ վերմակը):

Վ. Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն

ԻՌԷՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱՅԻ ՁԻՆՈՒՈՐԸ

ՁինՈՒՈՐԸ (Կիտաբաց աչքերովը նայելով) Բժիշկը զիս . . . քնացած կը կարծէր . . . բայց ես ամէն բան լսեցի . . . շնորհակալ եմ, օրիորդ, անհունապէս շնորհակալ . . . մանաւանդ անոր կողմէ . . . որուն պիտի դարձնէք զիս . . . և որ ինծի կ'սպասէ անձկութիւնով ասկէ փարոսխներ հեռու . . .

ԻՌԷՆ

Մի շարժիք . . . խնդրե՛մ: քնացէ՛ք, հանգիստէն կախում ունի ձեր կեանքը:

ՁԻՆՈՒՈՐԸ

Ո՛չ . . . պէտք է որ յայտնեմ ձեզի դադանիք մը՝ որ կը ծանրանայ սիրտիս վրայ . . . կրնայ ըլլալ որ մեռնիմ, օրիորդ, խոստում մը տուած եմ ես, պէ՛տք է որ զայն կատարեմ . . .

ԻՌԷՆ

Նշանուած էք . . . խօսեցէ՛ք, խօսեցէ՛ք որ ձեր հոգին սփոփուի. սիրով մտիկ պիտի ընեմ, բայց կամաց խօսեցէ՛ք որ շատ չյոգնիք:

ՁԻՆՈՒՈՐԸ

Պատերա՛ղմը . . . անհիծուած ըլլայ սա Կալուստիանայի փանի մը օր առաջ Մէցի մտ գրքադուրթիւնն ունեցայ ֆրանսացի մը սպաննելու . . . (Իռէն իր դէմքին յանկարծական արժ-դուներթիւնը ծածկելու համար՝ լամբարին լոյսը կ'իջեցընէ. զինուորը պատմութիւնը կը շարունակէ նուազուն ձայնով մը). Կ'երթայինք յարձակելու գիւղի մը վրայ . . . որ ձերիններուն իրրեւ ամբոց կը ծառայէր . . . ճիշտ այնպէս, ինչպէս դարանամուտ զինուորները սովորութիւն ունին ընելու . . . մութ գիշեր մըն էր, Պէպի ֆրանսական . . . պահականոցը կը սողակէինք բաղմութիւնով, անշշուկ, մինչեւ մեր եղունգներուն ծայրը զինուած . . . հոն առաջին անգամ ես իմ սուրս միեցի դուռին առջև. հսկող պահակ զինուորի մը կռնակը . . . ինկաւ անձայն . . . առանց «օգնութիւն» կարենալ պոռայլու . . . դրուեցինք գիւղը և ջարդեցինք . . . այսպէ՛ս հրամայուած էր մեզի . . . մարդ ըլլալէ դադարած էինք, վայրի դադաններ դառնալու համար, որոնք կատաղօրէն յօշոտել, փողտակել գիտեն միայն: Հայրենասիրութիւնը այսպէ՛ս կը պահանջէր . . . (Լուրթիւն)

ԻՌԷՆ (Աչքերը դոյցելով)

Նարունակեցէ՛ք, խնդրե՛մ:

ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Ախ, յոգնեցայ . . . : Նախճիրի այդ վայրէն քանի մը ժամ ետքը, երբ վրդովալից շտապով դուրս կ'էլլէի . . . լուսինը յանկարծ ամպի մը մթաստուեր քողը ճեղքելով ցոյց տուաւ գետինին վրայ գալարուող զինուոր մը . . . կը հռնդար . . . Նոյնինքն այն զինուորն էր՝ զոր սպաննել ուզէր էի . . . ծնրագիր ինկայ առջեւը և իրեն օգնել ուզեցի . . . «Մշ է, ուշ» քսաւ ան, պիտի մեռնիմ . . . «Սպայ էք կարծեմ դուք, թերեւս ազնուական մը . . . » պատասխանեցի: Զգացի որ քանի մը ժամեր ապրեր էր, այսպէս պրկուելով, շարչարուելով . . . կարծես գերագոյն խօսք մը բսելէ ետքը մեռնելու համար: «Ի՛նչ կ'ուզէք որ ընեմ ձեզի» հարցուցի իրեն: «Խօսք տուէ՛ք, պատասխանեց, որ այս մետայեօնը արիւջը ձեռքը պիտի հասցնէք» . . . և արևնոտ կուրծքին վրայէն հանելով զայն ինծի տուաւ . . . Խօսքը չամրողջացուց, հոգին աւանդեց . . . առանց կարենալ ըսելու իր սիրուհիին կամ նշանածին անունը . . . քանդակուած զինանիշ մը տեսնելով այդ մետայոնին վրայ . . . պահեցի զայն, յուսալով որ օր մը թերեւս հանդիպիմ այն ազնուատոհմ ֆերանտուհիին՝ որուն կ'ակնարկէր մեռնող զինուորը . . . պահեցէ՛ք զայն, օրի՛որդ, բայց երդուընցէ՛ք նախ ինծի որ եթէ մահը չհաճի կեանքս շնորհել . . . դուք իմ տեղը պիտի կատարէք այս խիղճի պարտքը . . . երդուընցէ՛ք . . .

ԻՌԷՆ (Մետայոնին վրայ կը նայի զարհուրած, սարսափի վայրկեան մը, մահա-

տու կսկիծի զարհուրելի տպաւորութիւնով . . . յետոյ անտարբերութիւն կեղծելով . . .) Կ'երդնում, պարոն, կ'երդնում, հանգիստ քնացէ՛ք դուք . . .

ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Շա՛տ յոգնեցայ, շա՛տ . . . (Իլուսը մէկ կողմ կը հակէ ու քունի մէջ կ'իյնայ):

ԻՌԷՆ (Զարհուրանքի շար-

ժումով) Մեռա՛ծ . . . մեռա՛ծ է ան, Աստուած իմ, իր զինանիշն է ստիկա . . . և արևնը որով այս զոհարը սեւցած է, անձրն է, անձրը՝ ախ, կռնակէն զարնուած է, առանց իրեններուն ձայն մը կարենալ տալու . . . եւ հիւանդը որ կը քնանայ հոն, խնամքներուս առարկայ, անոր, անոր ըսպաննիչն է, գերմանացի մը՝ որուն ես ըսի. — «Հանդիստ քնացէ՛ք դուք» Զգեմ որ ապրի՛ . . . ինչո՞ւ . . . ու իրեւ ծայրայեղ և անողորմ հեգնութիւն՝ պէտք է որ անոր ճակատէն վանեմ հոգեվաբբը, փրկեմ զայն մահուընէ . . . փրկեմ մահուընէ Ռօթէիս սպաննիչը, ան որ իմ ամբողջ կեանքս, երջանկուութիւնս խլեց ինձմէ, թշնամիս, ամէնուս թշնամին . . . սպանել աւնոր անարին մօտ մինչեւ որ լոյսը ծագի. հոգա՛ծու մօր մը պէս որ իր զաւկին քով կը հսկէ, քառորդ ժամը անգամ մը խմցնել պատուիրուած դեղաջուրը, որպէս զի ան չմեռնի . . . սեղանին վրայ է ահա՛ այն սրուակը՝ որուն մէջ անոր կեանքն է պահուած: Ո՛չ, պէտք չէ՛ որ վարանիմ: (Սրուակը ձեռքը առնելով) Պէտք է թափեմ այս կենսատու հեղուկը առանց խիղճի

խայթի . . . վեհանձնութի՛ւն, բայց այդքան
 վեհանձն կարելի՞ է ըլլալ . . . յետոյ ո՛չ սք պի-
 տի կասկածի վրաս . . . չի՞ կրնար ըլլալ որ
 պահ մը քնացած ըլլամ՝ և մնացած՝ դեղաջուրը
 տալ . . . (Սրուակը սեղանին վրայ կը դնէ եւ
 պատէն վար կ'առնէ սուրը) Բայց ինչո՞ւ կեղ-
 ծիքի քողին տակ կատարել ընէ մը որ իրա-
 ւունքս է, ինչո՞ւ բացարձակպէս վրէժ չլուծել
 այս սարսափելի մարդէն . . . ահաւասիկ Ռո-
 ժէս անգթօրէն սպաննող մահատու սուրբ, անոր
 արիւնին հետքերը դեռ թարմ են վրան . . . կ'ու-
 զե՛մ այս ապիրատ մարդուն արիւնովը մաքրել
 Ռօժէիս արիւնը . . . ա՛հ . . . այս մարդա-
 պանին կուրծքը միեւլ սա սուր գործիքը, մինչ-
 դեռ ան կը քնանայ, անտեղեակ, և տեսնել զայն
 որ մահուան գալարումներովը կը քրտնի, ինչ
 հեշտանք . . . (Սուրը վեր կ'առնէ մոլեգնօրէն,
 բայց յանկարծ ձեռքէն կ'իջնայ). Կը սոսկամ
 ինքզինքէս . . . ա՛հ, ներէ՛, Աստուած իմ, ե՛ս,
 այսքան վա՛տ, ա՛յսքան վրէժինդիր (Կ'սկսի հեծ-
 կլտալ) Կ'զգամ թէ իմ ուժերէս վեր է ասիկա . . .

ՁինՈՒՈՐԸ (Ընդոտ կ'արթն-
 նայ, անկապ խօսքեր կ'ընէ, կարծես տանջող
 երազէ մը հալածուած. յետոյ աւելի ուշաբերե-
 լով): Կաթիլ մը ջո՛ւր, կաթիլ մը ջո՛ւր . . .

ԻՌԷՆ (Մեկուտի)

Արդեօք լսե՞ց խօսքերս . . . : (Ինքզինքին
 կուգայ եւ խորունկ նայուածք մը պտրտցնելով
 պատէն կախուած խաչելութեան վրայ, դեղա-
 ջուրի գաւաթը հիւանդին շրթունքներուն կը

մտտեցնէ մեղմօրէն, երբ վիրաւորը դոհունակ
 կը շարունակէ քնանալ, իսէն սենեակէն դուրս
 կը խոյանայ):

ՁինՈՒՈՐԸ (Կէս քուն կէս
 արթուն կը զարմանցէ): Ա՛յ . . . ե՛ս, աղնուա-
 կան . . . մեռա՛ւ . . . ե՛ս սպաննեցի . . . մե-
 տայեոնը . . . սիրուն Ֆրանսուհի մը անշուշտ,
 ո՞ւր պիտի հանդիպիմ՝ անոր . . . (Լուռութիւն,
 ժամացոյցը վեց հարածներով լուռութիւնը կ'աղ-
 մըկէ). իր սիրահարը ե՛ս, ե՛ս սպաննեցի կունակէն . . .
 Ֆրանսացին վատ չըլլար կ'ըսէին, զիս կուրծքէ՛ս
 վիրաւորեց . . . մէտ՛այ . . . դեռ . . . (Վարազսյրը
 յամրաբար վար կ'իջնայ):

Գ Ա Տ Կ Ե Ր

Միեւնոյն սենեակը, հիւանդը կը
 քնանայ անկողինին մէջ. իսէն ներս կը
 մտնէ, մազերը ձերմկած են, տժգոյն է
 իր դէմքը, արցունքոտ աչքերը խաչե-
 լութեան յառած շեշտակի:

ԻՌԷՆ

Դո՛ւն միայն տեսար, Տէ՛ր, ինչ որ անցա-
 այս գիշեր, սա սնարին քով, երբ չարին ոգին
 կը խօսէր իմ մէջս, դո՛ւն միայն կրնաս ներել
 ինձի և զթալ այս պատժակիր սիրտին վրայ . . .
 (Կ'երթայ աթուռի մը վրայ կը նստի, ցաւատանջ
 գլուխը ձեռքերուն մէջ կ'առնէ, աչքերը սեւե-
 ուելով պատէն կախուած գէնքին վրայ. պահ մը
 լուռութիւն . . . յանկարծ բժիշկը ներս կը մտնէ:

ԲԺԻՇԿԸ (Հեւանդին անկողինին մօտենալով եւ անցողաբար խօսքը ուղղելով իռէնի) Ի՞նչպէս է հիւանդնիս:

ԻՌԷՆ

Կամա՛ց, խնդրեմ, կը քնանայ. . . աղէկ է. . . (Վերաւորը կ'արթննայ յանկարծ, աչքերը կը բանայ եւ կը նայի բժիշկին, որ իր բազկերակը կը քննէ):

ԲԺԻՇԿԸ (Իռէնի դառնալով)

Ա.յո՛ւ, աղէկ է, վտանգը անցուց ա՛ր (Ապշահար) Բայց ա՞ն ինչ է. . . Ի՞նչ պատահեցաւ, մտղերդ ճերմկա՛ծ են. . .

ԻՌԷՆ

Մաղէ՞րս. . . ո՞վ գիտէ. . . :

(Կողմնակի կը դառնայ. աթոռի մը վրայ էջնալով կ'սկսի հեծկլտալ):

Վ. Ա. Բ. Ա. Գ. ՈՅԲ

66 6 61

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0794070

ՆՈՅՆ ՀԵՂԻՆԱԿԷՆ

			դրուշ
ԱՆՐՋԱՆՔ	[բանաստեղծու թիւններ]	1904	5
ՊԱՏՐԱՆՔԻ ԾԱՂԻԿՆԵՐ	"	1908	5
ՔՐԻՉԱՆԹԷՄ	"	1908	4
ԵՓՐԱՏԻՆ ՉՈՋԵՐԸ	[քերթուած]	1908	սպառած
ԱՊՏԻԻՆ, ՀԱՄԻՏ Բ.	[նօթեր]	1909	"
ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԻՆ ՍԻՐՏԸ	[բանաստեղծու թիւններ]	1910	6
ՀՍԿՈՒՄԸ	[տուամ մէկ արարուածով]	1910	1 25

